

ÇAĞIMIZDA GİRİŞİMCİLİK

Murat YALÇINTAŐ

İstanbul Ticaret Odası Başkanı

Günümüzde sadece teknolojiye değil ekonomik ve sosyal alanlarda da hızlı bir değişim yaşanmaktadır. Bu küresel boyuttaki değişime ayak uydurmak ve refah seviyesini arttırmak, girişimcilik olgusuna gereken önemin verilmesiyle mümkün olacaktır. Çünkü girişimcilik bireysel olarak kişilerin başarılı olmasının yanı sıra milli ekonominin gelişimine de katkıda bulunacaktır. Büyümenin motoru özel sektördür ve özel sektörü oluşturan ve yaşatanlar girişimcilerdir.

Girişimci, ekonomik kaynakların israfını önler, kaynakların düşük üretkenlik alanlarından yüksek üretkenlik alanlarına aktarılması sürecinde baş aktördür. Girişimci üretim kaynaklarını yeni bir tarzda birleştirerek kullanılmayan üretim faktörlerinin kullanılmasını sağlar. Bunu yaparken de kullanılmakta olan üretim araçlarının ve varolan girdilerin değişik şekillerde kullanımı ile üretimi artırır. Girişimci yeni düşüncelerin yaratılmasını, yayılmasını ve uygulamasını hızlandırır. Ayrıca yeni endüstrilerin doğmasına yol açar, teknolojik verimliliği artırır ve hızla büyüyen sektörler yarattığı için ekonomik büyümeyi hızlandırır.

Nedir Girişimcilik?

Girişimcilik vizyon, değişim ve yaratıcılık unsurlarını içeren dinamik bir süreçtir. Girişimcilik, tutku ve enerji gerektirir, yeni fikirlerin ve yapıcı çözümlerin yaratılması ve tatbik edilmesi için bu enerjinin uygulanmasını gerektirir.

Peki girişimciyi girişimci yapan, farklı kılan özellikleri nelerdir? Bana göre başkalarının kaos, karışıklık veya çelişki gördükleri alanlarda girişimci fırsatları görür. Başkalarının zorlandıkları ya da çözemedikleri sorunları gidermek için değişik kaynakları kullanır veya devreye sokar.

Girişimci daha önce akla gelmeyen yöntemleri, kaynakları, fikirleri bulur ve uygulamaya koyar. Yine kısa, orta ve uzun vadede ne istediğini bilir, ne olacağını görür ve planlarını ona göre yapar. Girişimci önyargılardan uzak durur, analitik düşünür fakat hayal dünyası çok geniştir.

Girişimci liderdir. Çalışma ekibini, finansörlerini, alıcılarını, satıcılarını kısaca yaptığı işle bir şekilde ilgili olan herkesi ikna eder ve bir şekilde peşinden sürükler. Sunduğu vizyon, iş planı, gelir ya da büyüme tahminleri inandırıcıdır ve bu ikna ve peşinden sürükleme yeteneği kendi kişiliğinde liderlik olarak tezahür eder.

Elbette girişimcilik üzerine konuşurken rekabet kavramından da söz etmek gerekir. Kabul edilmelidir ki, günümüzde girişimcinin başarılı olması için gereken şartlardan birisi de rekabete hazır olmasıdır. Girişimci üretim yönteminde, ürün kalitesinde, ürün pazarlamasında ve maliyet unsurlarının en az bir tanesinde bir avantaj yakaladığı zaman, bir yenilik (inovasyon) getirdiği zaman rekabete hazır demektir.

İnovasyon, yeni fikirlerin ticari bir yarara dönüştürülmesi sürecidir. Yani hayal gücünün, ticari ustalıklarla birleştirilmesidir. Hayal gücü fikir üretir ve üretilen fikirler yenidir. İnovasyon, hayal gücü tarafından üretilen yeni fikirlerin uygulamasından ibaret bir süreçtir. İnovasyon geleceği oluşturmakla ve sürdürülebilir kârlı büyüme sağlamakla ilgilidir. Girişimcilik inovasyonla ebediyete kadar sürecek bir evlilik demektir.

Biraz da girişimciliğin hassas yani dikkat edilmesi gereken diyebileceğimiz taraflarından bahsetmek isterim. Bununla girişimciliği daha başlamadan söndürecek, her zaman bir tehdit olarak peşinden gelecek sorunlara dikkat çekmek istiyorum. Bana göre girişimciliğin temel olarak 3 tane hassas noktası vardır: Birinci nokta, riskle yüz yüze gelmektir. İş hayatında olanlar çok iyi bilir ki, girişimci sadece finansal riskle ya da kariyer riskiyle karşılaşmaz, aynı zamanda aile ve sosyal hayatta risk alır ve bazen manevi riskler de yüklenmek zorunda kalır. Başarılı girişimci aile hayatıyla iş hayatı arasındaki dengeyi çok iyi gözetir ve manevi dünyasını sarsabilecek rasyonelleştirilmeyen riskler üstlenmez.

Girişimciliğin ikinci hassas noktası, beraberinde getirdiği aşırı stres yüküdür. Özellikle, kendi yeteneklerini ve potansiyelini aşan bir iş ve başarı beklentisi stres yüklemesini beraberinde getirir. Yalnızlık, kendini işe verme, başarılı olma ihtiyacı, insan ilişkileri stresin kaynakları olarak sayılabilir. Sosyal bir çevreyle organik ilişki içerisinde kalmak, iletişim kurabilecek insanlarla iş dışında aktivitelerde bulunmak benim stres için önereceğim çözüm yollarıdır.

Üçüncü olarak girişimciliğin en dikkat edilmesi gereken tarafının ego (benlik) büyümesi olduğunu belirtmeliyim. Kendine güvenle, girişimciliğin baş düşmanı kibir arasında çok ince bir çizgi vardır. Bu nedenle, özellikle çok hızlı büyüyen ve başarıyı çok genç tatmış genç girişimcileri bekleyen en büyük tehlike ego'nun kontrol dışına çıkmasıdır. "Ben her şeyi beceririm" ile başlayan süreç insanlara güvenmemeye, herkesi kontrol etme hissine yenik düşmeye yol açar. Bu nedenle başarının getirdiği hazı yaşarken alçakgönüllülüğü elden bırakmamak ve başarıyı paylaşmak iyi bir girişimcinin özelliklerinden olmalıdır.

Sonuç olarak bir kez daha hatırlatmak isterim ki, toplumdaki dinamizmin kaynağı girişimcidir, girişimciliktir. Girişimci olmazsa ya da harekete geçmezse dinamizm oluşmaz. Dinamizm olmayınca da, buna bağlı yenilikler, üretimler, hizmetler, özetle gelişme ve ilerleme ortaya çıkmaz.

Girişimci, ekonomik kaynakları, en verimli sahalara yöneltendir. Üretim kaynaklarını, ortaya koyduğu yeni tarzlarla birleştirerek üretimin faktörlerine dönüştürür. Ne var ki, girişimci noktasında Türkiye, dünya ortalamasının altındadır. Uluslararası girişimcilik endeksinde kullanılan, "100 yetişkin içinde şirket kuran insanların sayısı" kriterine bakıldığında, Türkiye ilk otuz ülkenin gerisinde kalmış durumdadır. Türkiye'de her 100 yetişkin içinde şirket kuran sayısının 4,6'dır. Oysa bu sayı ABD'de 11,7 Güney Kore'de 15, Meksika'da 18,7'dir.

Oysa biz büyük bir Türkiye istiyoruz. Refaha ulaşmış, ekonomik kalkınmasını tamamlamış, ekonomide ve ticarete sözü geçen bir ülke olmak istiyoruz. O halde bizim girişimciye ihtiyacımız var. Daha doğru bir tabirle, girişimciliği yeniden

yorumlayacak ve az önce aktardığım rakamları kökünden değiştirecek girişimci gençlere ihtiyacımız var.

Girişimcilikte başarılı olmanın temel ilkesi “işleri olağanüstü derecede iyi yürütmek ve **birçok şey** bilmek değildir. Başarıyı getiren, **bir şey hakkında daha çok şey** bilip hayata geçirme arzusudur. Peki başarısızlığın sebebi nedir? Başarısızlıktaki problem de girişimcilerin yeterince bilgiye sahip olmamaları değil, “bildiklerini sandıkları şeyleri savunmaya daha çok vakit ve enerji harcamalarıdır.”

Bu nedenle bana göre, girişimciyi başarılı ve büyük yapan husus, “**maliyeti ne olursa olsun doğru bildiğini yapma kararlılığı**”dır. Yani özgüvenidir. Tıpkı Goethe’nin dediği gibi girişimci bilir ki, “**O kendisine inanırsa, başkaları da ona inanacaktır.**”Yine girişimciyi başarılı kılan, “**bitmek bilmeyen merakı**”, “**sürekli yenilenen araştırma arzusu**” ve “**yenilik peşinde koşma azmi**”dir. Aynı zamanda zorlukların üzerine, kolaylıkla yürüyebilmesidir.

Son söz yerine, girişimcilik anayasasının birinci maddesini söylemek isterim. Aslında bu sözü, büyük ve yılmaz bir girişimci olan ünlü heykeltıraş Mechelangelo’nun 87 yaşında iken söylemiştir: **Ancora imparo** (Hâlâ öğreniyorum). İşte Türkiye’de girişimciliğin önünü açacak ve ömrümüzün sonuna kadar unutmamız gereken söz budur.